

اندازه‌گیری آنتی‌بادی تولید شده علیه کپسول پلی ساکاریدی پلی ریپوزیل ریبتول فسفات استخراج شده از هموفیلوس آنفلوانزای تیپ b سویه‌ی محلی Atf2 با روش Enzyme-linked Immunosorbent Assay (ELISA)

شفق خادمی^۱، فرهاد اسماعیلی^۲، مهدی امینیان^۳

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: هموفیلوس آنفلوانزای تیپ b (Hib یا Haemophilus influenzae b) یک ارگانیزم کپسول‌دار و عامل اصلی مننژیت در کودکان در جهان می‌باشد. آنتی‌ژن کپسول پلی‌ساکاریدی Hib یک پلیمر تکراری از ریپوزیل ریبتول فسفات و مهم‌ترین عامل ویرولانسی و مسبب عفونت‌های بسیار در کودکان زیر ۵ سال به خصوص کودکان زیر ۲ سال می‌باشد. کپسول پلی‌ساکاریدی کانژوگه با یک حامل پروتئینی، در جلوگیری از چنین عفونت‌هایی بسیار مؤثر است.

روش‌ها: در این مطالعه، Hib سویه‌ی Atf2 جدا شده از یک کودک مبتلا به مننژیت، در فرمانتور حاوی محیط اصلاح شده‌ی Giolitti-Cantoni broth (GC broth) کشت داده شد. کشت حاصل، بعد از غیر فعال شدن با استفاده از روش‌های مختلف تخلیص و آنتی‌ژن پلی‌ساکاریدی (PRP) یا (Polyribosylribitol phosphate) تهیه شده بعد از عبور از فیلتر ۰/۲۵ میکرومتری با توکسین کزاز (Tetanus toxoid یا TT) به عنوان حامل پروتئینی کانژوگه گردید. محصول کانژوگه، پس از عبور از ژل سفارز CL-4B جداسازی شد و به عنوان محصول کانژوگه PRP-TT مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: مقدار PRP موجود در محصول کانژوگه ۴۰۲ میکروگرم از 10^9 باکتری در هر میلی‌لیتر تخلیص شد. مقدار پروتئین و اسیدنوکلئیک موجود در PRP مطابق با مقدار توصیه شده توسط (WHO) World Health Organization (WHO) زیر ۱ درصد بود. بازیافت PRP موجود در محصول کانژوگه بعد از استفاده از Sodium deoxycholate (DOC)، ۵۸ درصد بود که نشان دهنده‌ی مقدار بالای اتصال PRP و پروتئین اولیه بود. پاسخ آنتی‌بادی علیه محصول کانژوگه (PRP-TT) تهیه شده در نوزاد رت با نژاد ویستار با روش Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) غیر مستقیم اندازه‌گیری و بالاترین تیتراژ برای محصول کانژوگه نسبت به PRP استخراج شده در آزمایشگاه و PRP استاندارد خریداری شده از مؤسسه‌ی بین‌المللی استانداردهای بیولوژی در لندن (National Institute for Biological Standards and Control یا NIBSC) به دست آمد. در تیتراژ آنتی‌بادی به دست آمده برای PRP تخلیص شده و خریداری شده از NIBSC در غلظت برابر آنتی‌ژن و رقت ۱/۲۰۰ آنتی‌بادی شباهت زیادی دیده شد که این نشانگر خلوص PRP تهیه شده در آزمایشگاه می‌باشد.

نتیجه‌گیری: روش تخلیص PRP، کانژوگاسیون و ایمنی‌زایی محصول کانژوگه در مدل حیوانی نوزاد رت روشی مقرون به صرفه و عملی با خلوص بالا است که می‌توان از آن در تولید واکسن Hib با حجم بالا (Scale up) استفاده کرد.

واژگان کلیدی: هموفیلوس آنفلوانزای تیپ b، پلی‌ریپوزیل ریبتول فسفات، کانژوگاسیون، Enzyme-linked immunosorbent assay

ارجاع: خادمی شفق، اسماعیلی فرهاد، امینیان مهدی. اندازه‌گیری آنتی‌بادی تولید شده علیه کپسول پلی ساکاریدی پلی ریپوزیل ریبتول فسفات استخراج شده از هموفیلوس آنفلوانزای تیپ b سویه‌ی محلی Atf2 با روش Enzyme-linked Immunosorbent Assay (ELISA).

مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۵؛ ۳۴ (۳۷۵): ۲۳۸-۲۴۴

- ۱- گروه میکروبیولوژی، دانشکده‌ی علوم، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دامغان، دامغان، ایران
  - ۲- دانشیار، مسؤول طرح ساخت واکسن Hib، بخش واکسن‌های انسانی (Pertussis، Diphtheria و Tetanus یا DTP)، مؤسسه‌ی واکسن و سرم‌سازی رازی، حصارک، کرج، ایران
  - ۳- استادیار، گروه بیوشیمی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
- نویسنده‌ی مسؤول: فرهاد اسماعیلی
Email: fesmail@yahoo.com

مقدمه

هموفیلوس آنفلوانزا (HI یا *Haemophilus influenzae*)، یک باکتری گرم منفی و کوکو باسیل با خاصیت پلی مورفیسم (چند شکلی) است (۱-۲) که گاهی به صورت باسیل‌های بلند در کشت‌های قدیمی ظاهر می‌گردد و برای رشد، نیاز به ۲ عامل x Hemin و v Nicotinamide adenine dinucleotide یا NAD دارد (۳-۴). برخی گونه‌های این باکتری‌ها دارای کپسول هستند که بر اساس نوع کپسولشان به ۶ سروتیپ a تا f تقسیم می‌شوند (۵). این در حالی است که اکثر سویه‌های مهاجم و بیماری‌زای جدا شده از بیماران، دارای کپسول تیپ b هستند که جنس کپسول پلی ساکاریدی آن از قند ۵ کربنه‌ی پنتوز می‌باشد (۶) و از واحدهای ریبوریل ریبتول فسفات تشکیل شده است. این باکتری، یکی از شایع‌ترین عوامل مننژیت و پنومونی در کودکان ۵-۲ سال در جهان است (۷).

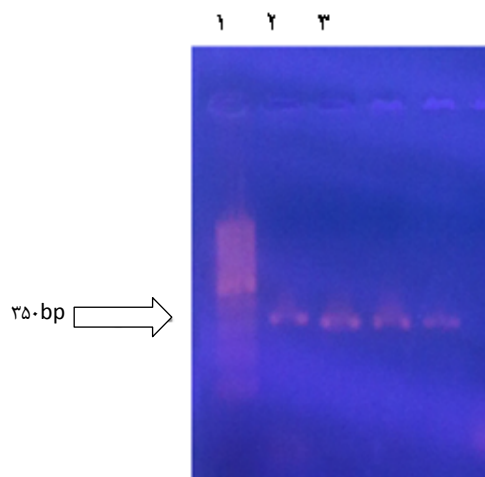
در سال ۱۹۷۰، واکسیناسیون با کپسول پلی ساکاریدی هموفیلوس آنفلوانزا باعث پیش‌گیری مننژیت در کودکان بالای ۲ سال شد، اما این واکسن در نوزادان زیر ۲ سال کارایی ندارد؛ چرا که کمی از آنتی‌بادی را القا می‌کند (۸). در اوایل دهه‌ی ۸۰، محققان موفق به تولید واکسن کونژوگه علیه Hib شدند. در این واکسن‌ها، PRP به صورت کونژوگه به یک پروتئین حامل متصل می‌شود (۱۰-۹) که قابلیت تحریک سلول‌های ایمنی را دارد و سلول‌های T غیر وابسته را به سلول‌های T وابسته تبدیل می‌کند (۸).

پس از ساخت واکسن در سال ۱۹۸۸، امروزه در ایالات متحده‌ی آمریکا بروز مننژیت توسط Hib در کودکان زیر ۵ سال به کمتر از ۲/۵ مورد در هر ۱۰۰۰۰۰ نفر کاهش یافت.

واکسیناسیون علیه Hib در سازمان بهداشت جهانی (WHO) یا (World Health Organization) شامل برنامه‌ی ایمن‌سازی به عنوان یک واکسن چهار ظرفیتی و یا پنج ظرفیتی (کزاز، سیاه‌سرفه، دیفتری، هپاتیت و Hib) گسترش یافته است (۹). از طرف دیگر، تولید واکسن کونژوگه به علت مراحل مختلف فرایند تولید نظیر کشت باکتری برای تولید PRP، خالص‌سازی پروتئین، کونژوگاسیون بین پروتئین و PRP، جداسازی محصول کونژوگه از PRP و پروتئین آزاد و نیز آزمایش‌های کنترلی، هزینه‌ی بالایی دارد. بنا بر این، هر گونه بهبود در یکی از این مراحل، به افزایش نسبت سود به هزینه کمک خواهد کرد. یکی از راه‌های افزایش تولید واکسن Hib، بهبود شرایط رشد و انتخاب بهترین محیط کشت برای تولید بازده بالا و همچنین، فرایند تخلیص و کونژوگاسیون با استفاده از امکانات موجود است.

روش‌ها

سویه‌ی باکتریایی و شرایط نگهداری: Hib سویه‌ی Atf2 که از یک کودک مبتلا به مننژیت جدا و در آزمایشگاه تحقیقاتی Hib در مؤسسه‌ی رازی با استفاده از روش‌های سرولوژیک و استفاده از آنتی‌بادی اختصاصی Hib، روش‌های بیوشیمیایی و باکتریولوژیک که در مطالعات گذشته جدا و شناسایی گردیده بود در این مطالعه با استفاده از روش Polymerase chain reaction (PCR) استفاده از ۲ پرایمر یکی برای شناسایی هموفیلوس آنفلوانزا و دیگری برای اطمینان از تیپ b تأیید گردید (شکل ۱). برای نگهداری طولانی مدت باکتری، از ویال‌های کرایونیک یا گلیسرول ۷۰-درجه‌ی سانتی‌گراد استفاده گردید.

شکل ۱. نتایج Polymerase chain reaction (PCR) جهت جداسازی

سویه‌های هموفیلوس آنفلوانزا تیپ b: (۱) Lader

(۲) سویه‌ی Atf2، (۳) سویه‌ی American type culture collection

(ATCC)، باند ۳۵۰ bp بین نمونه‌های *Haemophilus influenzae b*

(Hib) و نمونه‌ی Lader باند مشترک است.

کشت فرماتوری باکتری و تخلیص PRP: برای آماده‌سازی محیط کشت اولیه، دانه‌ای از ویال کرایونیک برداشته شد و به ۵۰ میلی‌لیتر از محیط Giolitti-Cantoni broth (GC broth) (مواد تشکیل دهنده از شرکت Merck) حاوی ۱۰ گرم در هر میلی‌لیتر عامل x Hemin (Becton, Dickinson, USA) و ۰/۱۵ گرم در میلی‌لیتر عامل v NAD (Merck, Germany)، اضافه شد و در انکوباتور با دمای ۳۷ درجه‌ی سانتی‌گراد و $pH = 7$ ، CO_2 ۵ درصد و Shake برای ۸ ساعت قرار داده شد. محیط کشت اولیه پس از بررسی از نظر خلوص (شکل ۲)، به فرماتور با ۱۰ لیتر محیط

۰/۵ مولار، قرار داده شد و به مدت ۳ ساعت در ۳۷ درجه سانتی‌گراد به شدت تکان داده شد. سوسپانسیون حاصل، با دور ۴۰۰۰ xg به مدت ۴۰ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد سانتریفیوژ شد و رسوب حاصل جمع‌آوری گردید و در معرض اتانول ۲۵ درصد حجمی حاوی استات سدیم برای یک شب در ۴ درجه سانتی‌گراد قرار داده شد. سپس، با دور ۱۶۰۰۰ xg به مدت ۴۰ دقیقه سانتریفیوژ و همین روند با اتانول ۷۵ درصد و سدیم استات تکرار شد.

رسوب در ۶ میلی‌لیتر Phosphate buffered saline (PBS) حل شد و آنزیم‌های DNase، RNAase و پروتئاز (Fermentas, EU) به آن اضافه شد و یک شب در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد قرار داده شد.

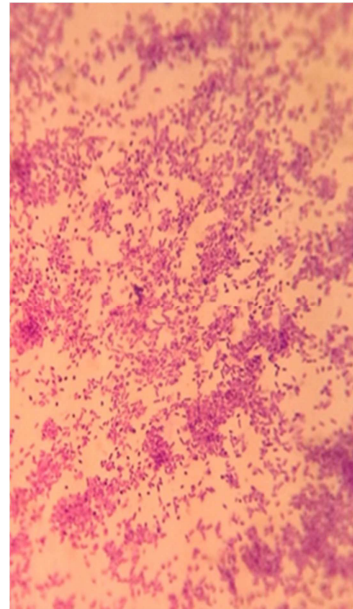
برای از بین بردن سایر اسیدهای چرب و مواد زاید، به محلول حاصل، فنل اشباع به نسبت ۱ به ۵ اضافه و سپس در دور ۶۰۰۰ xg به مدت یک ساعت سانتریفیوژ شد و بخش میانی جدا شده و در برابر کلرید کلسیم دیالیز گردید. محصول نهایی، از فیلتر ۰/۴۵ عبور داده شد و PRP حاصل، در لوله‌های اپندورف ریخته و در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد نگهداری شد. آنتی‌ژن کپسولی با روش بیال با استفاده از D-ریبوز به عنوان استاندارد مطابق آن چه در جدول ۱ آمده است، اندازه‌گیری شد.

به طور خلاصه، در این روش از ریبوز استاندارد و نمونه‌های آزمایش، رقت‌های مختلف تهیه و از معرف اورسینول برای شناسایی ریبوز استفاده گردید. سپس، جذب نوری نمونه‌ها در طول موج ۲۶۰ نانومتر با دستگاه اسپکتروفتومتر (LKB, France) خوانده شد. ناخالصی پروتئین با استفاده از آلبومین سرم گاوی به عنوان استاندارد و معرف فولین برای شناسایی پروتئین به روش Lowry و همچنین، اسید نوکلئیک اضافی توسط دستگاه اسپکتروفتومتر در طول موج ۲۸۰ نانومتر اندازه‌گیری شد. جدول ۲، روش Lowry با استفاده از آلبومین سرم گاوی به عنوان رقت استاندارد را نشان می‌دهد.

فرایند کونزوگاسیون: PRP تخلیص شده با سیانوژن برامید (Cyanogen bromide یا CNBr) (Merck, Germany) و توکسوئید کزاز (Tetanus toxoid یا TT) به عنوان حامل پروتئینی که از بخش Diphtheria، Pertussis و Tetanus (DTP) مؤسسه‌ی رازی تهیه شد، با Ethyl dimethyl aminopropyl carbodimide، با (EDAC) (Merck, Germany) فعال شدند و سپس، از آدیپیک اسید دی‌هیدرازاید (ADH یا Adipic acid dihydrazide) (Merck, Germany) به عنوان رابط برای اتصال و کونزوگه کردن پروتئین و PRP استفاده شد. سوسپانسیون حاصل در دور ۱۲۰۰۰ xg به مدت ۲۰ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد سانتریفیوژ شد. مایع رویی حاوی محصول کونزوگه که متشکل از PRP-TT بود، جمع‌آوری گردید.

کروماتوگرافی: محصول کونزوگه‌ی حاصل، در ستون شیشه‌ای

GC broth حاوی ۱۰ گرم در میلی‌لیتر گلوکز اضافه شد (شکل ۳). سوسپانسیون کشت پس از ۲۴ ساعت از فرمانتور خارج شد و پس از بررسی آزمایش‌های کنترل و خلوص آن در دور ۶۰۰۰ xg در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد به مدت ۲۰ دقیقه سانتریفیوژ شد.

شکل ۲. رنگ‌آمیزی گرم هموفیلوس آنفلوانزا تیپ b سویه Hif2

شکل ۳. کشت هموفیلوس آنفلوانزا در فرمانتور

وزن پلت تر (Wet weight) که شامل ۵۰ گرم سلول باکتری است، در مجاورت ستاولون ۱ درصد (N-Cetyl-N,N,N-trimethyl-) (Merck, Germany) ammonium bromide حاوی NaCl

چاهکها با آنتی‌رت بزی کونژوگه با پراکسیداز که $1/10000$ با PBS $0/01$ مولار رقیق شده بود، به عنوان آنتی‌بادی ثانویه پوشش داده شدند. از اتانول - TMB (Tetramethylbenzidine) به عنوان سوبسترا استفاده و واکنش با اسید سولفوریک متوقف شد. نتایج در 450 نانومتر بررسی شد.

یافته‌ها

از 10 لیتر Hib در GC broth اصلاح شده، 50 گرم پلت تر به دست آمد. غلظت پلی‌ساکارید با استفاده از روش بیال و با استفاده از ریبوز (Sigma, US) به عنوان استاندارد تعیین شد (جدول ۱). غلظت PRP با استفاده از یک عامل تبدیل که در آن 1 میلی‌گرم از ریبوز مطابقت دارد، با $2/55$ میلی‌گرم پلی‌ریبوزیل ریبیتول فسفات برآورد شد. این عامل تبدیل، بر اساس فرمول ساختاری در پلی‌ریبوزیل ریبیتول فسفات گزارش شده توسط Brooks و همکاران، استوار است (۱).

جدول ۱. جدول استانداردهای ریبوز در روش بیال برای اندازه‌گیری Polyribosylribitol phosphate (PRP) تخلیص شده در جذب

نوری 670 نانومتر

استانداردها	جذب نوری	طول موج (nm)	غلظت (μ l)
۱	۰	۰	۰
۲	$0/095$	۲۵	۵
۳	$0/198$	۵۰	۱۰
۴	$0/368$	۱۰۰	۲۰
۵	$0/718$	۲۰۰	۴۰
۶	$0/940$	۳۰۰	۶۰

بر اساس این اندازه‌گیری، مقدار PRP اندازه‌گیری شده به روش بیال، 402 میکروگرم در میلی‌لیتر (معادل 1 میلی‌گرم در میلی‌لیتر PRP) و مقدار پروتئین و اسید نوکلئیک آن زیر 1 درصد بود که مطابق با مقدار توصیه شده توسط سازمان بهداشت جهانی می‌باشد (جدول ۲).

با ارتفاع 90 سانتی‌متر و قطر $1/5$ سانتی‌متر که حاوی ژل سفارز CL-4B (Sigma, US) بود، ریخته شد و از $0/2$ NaCl مولار با $pH = 8$ به عنوان بافر شستشو دهنده استفاده گردید. آن گاه، جذب نوری محلول خارج شده از ستون در 260 نانومتر بررسی شد. از دی‌اکسی کولات سدیم (DOC یا Sodium deoxycholate) برای اندازه‌گیری میزان PRP آزاد از محصول کونژوگه مورد استفاده قرار گرفت. به طور خلاصه، DOC به محلول حاصل از ستون کروماتوگرافی اضافه شد و در دمای 5 درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت 30 دقیقه قرار داده شد و پس از افزودن 1 مولار در دور 5000 xg به مدت 45 دقیقه سانتریفیوژ و پلت حاصل جمع‌آوری و میزان PRP با استفاده از روش بیال بررسی شد.

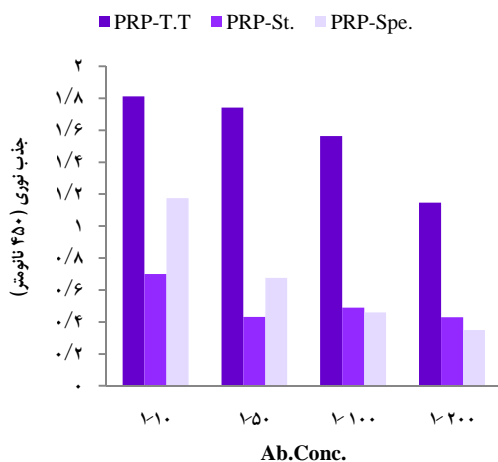
آماده‌سازی سرم برای استفاده در ELISA: هفت نوزاد رت نژاد ویستار (Vistar) بین $4-5$ روز با وزن $8-14$ گرم 4 بار به میزان $0/5$ میلی‌لیتر از محصول کونژوگه (PRP-TT) متشکل از 115 میکروگرم PRP با فاصله 5 روز در ناحیه‌ی صفاق تزریق شد و یک دز یادآور یک هفته بعد تزریق گردید. 10 روز بعد از آخرین تزریق، از قلب رت خون‌گیری انجام و سرم خون جدا شد.

روش ELISA: آنتی‌بادی علیه محصول کونژوگه (PRP-TT) تهیه شده در نوزادان رت به روش ELISA غیر مستقیم اندازه‌گیری شد. به طور خلاصه، PRP-TT، PRP استاندارد و PRP تخلیص شده در این آزمایشگاه به عنوان آنتی‌ژن با غلظت 36 میکرولیتر در هر ول از پلیت ELISA کوت شد، به مدت 3 ساعت در انکوباتور با دمای 37 درجه‌ی سانتی‌گراد قرار داده شد و برای یک شب در یخچال نگهداری گردید. پس از خارج کردن از یخچال با محلول PBS-tween20 4 مرتبه شسته و سپس چاهکها با شیر خشک $0/1$ درصد بلاک و برای 90 دقیقه در انکوباتور 37 درجه‌ی سانتی‌گراد قرار داده شد. پس از 5 مرتبه شستشوی چاهکها با محلول PBS-tween20، سرم تهیه شده در نوزاد رت با رقت 1 به 10 ، 50 ، 100 و 200 به عنوان آنتی‌بادی اول به چاهکها اضافه و برای مدت 90 دقیقه انکوبه گردید. پس از 4 مرتبه شستشوی مجدد،

جدول ۲. جدول استانداردهای آلبومین گاوی برای بررسی پروتئین در 750 نانومتر به روش Lowry

استانداردها	Blank	S_1	S_2	S_3	S_4
آب مقطر (μ l)	۱۰۰	۹۰	۸۰	۶۰	۲۰
BSA (μ l)	۰	۱۰	۲۰	۴۰	۸۰
آب مقطر (μ l)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
محلول D (cc)	۲	۲	۲	۲	۲
معرف فولین (μ l)	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰

BSA: Bovine serum albumin

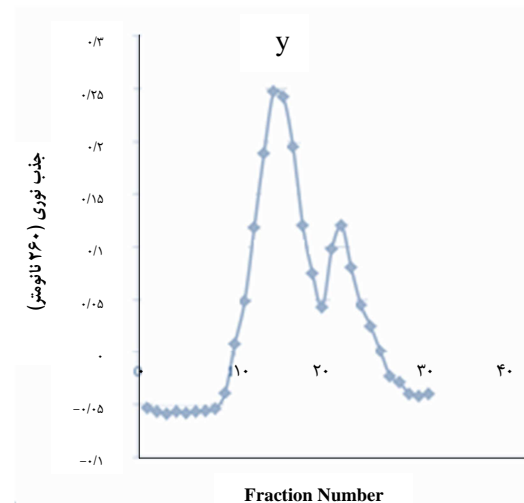

شکل ۵. بررسی ایمنولوژیک آنتی‌ژن‌های محصول کونزوگه (Polyribosylribitol phosphate-Tetanus toxoid یا PRP-TT) استاندارد PRP (PRP-standard یا PRP-St) و PRP تخلیص شده (PRP-separated یا PRP-Spe) با نمودار ستونی در (ELISA) Enzyme-linked immunosorbent assay. غلظت‌های برابر از آنتی‌ژن و رقت آنتی‌بادی (۱/۲۰۰)، تیتراژ آنتی‌بادی علیه PRP استاندارد و PRP تخلیص شده شباهت دارند که حاکی از خلوص محصول تخلیص شده است.

بحث

در این مطالعه، هدف تخلیص PRP با خلوص بالا مقرون به صرفه بودن آن از نظر اقتصادی و همچنین، اطمینان از فرایند کونزوگاسیون پایدار و بررسی ایمنی‌زایی آن در نوزاد رت بود. در مطالعات انجام شده، برای به دلیل بازده بالای محیط اصلاح شده‌ی GC broth در مقایسه با محیط‌های دیگر از جمله (BHI) Brain-heart infusion، (TSB) Tryptic soy broth و لوییتال، از این محیط استفاده گردید. همچنین، بین سویه‌های جدا شده از کودکان مبتلا به مننژیت، از سویه‌ی Atf2 بالاترین مقدار کپسول از کشت فرمانتوری به دست آمد (۱۱-۱۲). میزان PRP تخلیص شده و مقدار بازیافت آن در مقایسه با سایر پژوهش‌ها، مقدار مشابهی بوده است که خود دلیلی بر دستیابی این تحقیق به فن آوری تخلیص PRP از باکتری هموفیلوس آنفلوانزا می‌باشد (۱۳). واکسن‌های اولیه علیه Hib که تنها حاوی PRP بود، به دلیل ماهیت فیزیکی و شیمیایی خود قادر به تحریک کمتر ایمنی سلولی و لنفوسیت T بود (۱۴). بنا بر این، توانایی ایجاد مصنوعیت در مقابل مننژیت هموفیلوس نوزادان را نداشت. کانزوگاسیون PRP مربوط به Hib با پروتئین کزاز، به عنوان حامل پروتئینی، ایمنی‌زایی و تولید آنتی‌بادی اختصاصی در بدن میزبان را افزایش می‌دهد. در فرایند کانزوگاسیون، بعد از فعال نمودن کپسول پلی‌ساکاریدی و توکسوئید کزاز،

در این مطالعه، جداسازی محصول کونزوگه از غیر کونزوگه با استفاده از ستون کروماتوگرافی ژل سفارز CL-4B که یک نوع ژل فیلتراسیون است و بر اساس وزن مولکولی انجام شد. در سیستم ژل سفارز CL-4B مولکول‌های درشت‌تر، زودتر خارج می‌شوند و تنها پروتئین‌ها در این سیستم جذب دارند. از این رو، PRP که ساختار پروتئینی ندارد، فاقد جذب در Ultraviolet (UV) است؛ بنا بر این، پیک اول و بلندتر نمودار شدت جذب را به خود اختصاص می‌دهد و پیک بعدی که شدت جذب کمتری را نشان می‌دهد، نمایانگر پروتئین غیر کونزوگه مطابق با شکل ۴ می‌باشد.

شکل ۴. نمودار جداسازی محصول کونزوگه در ستون کروماتوگرافی سفارز CL-4B، پس از بررسی جذب نوری آن‌ها در ۲۶۰ نانومتر. پیک اول محصول کونزوگه و پیک دوم پروتئین‌هایی را که در واکنش شرکت نکردند، نشان می‌دهد.

فراکسیون‌های ۱۹-۱۱ جمع‌آوری شده به عنوان محصول کونزوگه مورد استفاده قرار گرفت. علاوه بر محصول کونزوگه، مشتقاتی از جمله پروتئین‌های آزاد و PRP غیر کونزوگه ('Derivatives') وجود دارد. مقدار PRP کونزوگه شده با TT پس از استفاده از DOC به عنوان نشانگر جدا کننده‌ی محصول کونزوگه از سایر مشتقات ۵۸ درصد برآورد شد (Recovery). در ۳۶ میکروگرم در ۱۰۰ میکرولیتر موجود در هر ول بود و جذب نوری آنتی‌بادی به دست آمده از سرم نوزاد رت با توجه به شکل ۵، برای PRP استاندارد ۰/۷ و برای PRP تخلیص شده ۰/۸ بود. همچنین، تیتراژ آنتی‌بادی برای محصول کونزوگه ۱/۸ به دست آمد.

آزمایشگاه رازی در مقایسه‌ی جذب نوری به دست آمده از پلیت ELISA به وسیله‌ی ELISA reader را نشان می‌دهد (۱۶). در نهایت، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که واکسن کونژوگه‌ی تولید شده که توانایی تحریک سلول‌های ایمنی را دارد، امکان استفاده از روش‌های پیش‌گفته را برای تولید واکسن آزمایشی Hib در مقیاس بزرگ‌تر مهیا می‌کند. این تحقیق، در راستای اهداف بلند پایه‌ی WHO مبنی بر کاهش میزان شیوع مننژیت باکتریال در جهان انجام شد.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح شماره‌ی ۲۱۸۱۸۹۰۰۴۱ مصوب مؤسسه‌ی واکسن و سرم‌سازی رازی کرج می‌باشد. بدین وسیله، نویسندگان مراتب سپاس و قدردانی خود را از مدیریت و پرسنل محترم این مؤسسه جهت تأمین منابع مالی و امکانات مورد نیاز این پژوهش اعلام می‌دارند.

از رابط ADH به منظور اتصال PRP و پروتئین حامل استفاده شد. طبق تحقیقات انجام شده، اتصال ADH به پلی‌ساکارید، پیوند پایدارتری نسبت به اتصال به پروتئین ایجاد می‌کند (۱۵). در این تحقیق، ADH بعد از فعال شدن PRP به آن متصل و سپس با پروتئین کونژوگه گردید.

در این مطالعه، اثر ایمنی‌زایی واکسن کونژوگه‌ی آزمایشی هموفیلوس آنفلوانزا بررسی شد و همچنین، نتایج ELISA همان‌طور که در شکل ۵ دیده می‌شود، در بالاترین رقت از آنتی‌بادی در غلظت برابر برای آنتی‌ژن‌های مختلف شباهت معنی‌داری بین PRP استاندارد و PRP تهیه شده از سویه‌ی محلی Atf2 نشان داد که این شباهت در مقدار تیتراژ آنتی‌بادی، حاکی از شباهت خلوص بین PRP استاندارد و PRP استخراج شده در این آزمایشگاه است.

به دلیل کونژوگه بودن PRP با پروتئین کزاز، که قابلیت تحریک بیشتر سلول‌های ایمنی را دارد، تیتراژ آنتی‌بادی بالاتری نسبت به PRP استاندارد (تهیه شده از NIBSC) و PRP استخراج شده در

References

- Brooks GF, Butel JS, Morse SA. Jawetz, Melnick and Adelberg's medical microbiology. 24th ed. New York, NY: McGraw-Hill Medical; 2007.
- Murray PR, Rosenthal KS, Pfaller MA. Medical microbiology. 6th ed. Philadelphia, PA: Saunders; 2005.
- Hilleman MR, Tai JY, Tolman RL, Vella PP. Coupled H. influenzae type b vaccine [US Patent 4,459,286]. 1984.
- Marburg S, Kniskern PJ, Tolman RL. Covalently-modified bacterial polysaccharides, stable covalent conjugates of such polysaccharides and immunogenic proteins with big eneric spacers and methods of preparing such polysaccharides and conjugates and of confirming covalency. [US Patent: Registration No. 4 882 317]. 1989.
- Davey PG, Cruikshank JK, McManus IC, Mahood B, Snow MH, Geddes AM. Bacterial meningitis--ten years experience. J Hyg (Lond) 1982; 88(3): 383-401.
- Barbour ML, Mayon-White RT, Coles C, Crook DW, Moxon ER. The impact of conjugate vaccine on carriage of Haemophilus influenzae type b. J Infect Dis 1995; 171(1): 93-8.
- Kelly DF, Moxon ER, Pollard AJ. Haemophilus influenzae type b conjugate vaccines. Immunology 2004; 113(2): 163-74.
- Granoff DM, Cates KL. Haemophilus influenzae type b polysaccharide vaccines. J Pediatr 1985; 107(3): 330-6.
- Eskola J, Ward J, Dagan R, Goldblatt D, Zepp F, Siegrist CA. Combined vaccination of Haemophilus influenzae type b conjugate and diphtheria-tetanus-pertussis containing acellular pertussis. Lancet 1999; 354(9195): 2063-8.
- Mawas F, Bolgiano B, Rigsby P, Crane D, Belgrave D, Corbel MJ. Evaluation of the saccharide content and stability of the first WHO International Standard for Haemophilus influenzae b capsular polysaccharide. Biologicals 2007; 35(4): 235-45.
- Afshar M, Esmaily F, Aminian M, Asli E, Haadi E, Torabi M, et al. A study on Haemophilus influenzae type b growth rate and capsule production in different media. Archves of Razi Institute 2012; 67(1): 7-12.
- Esmaily F, Aminian M, Tavangar AR, Hadi A. Comparison of bacterial biomass and PRP production between different isolates of Haemophilus influenza type b (Hib) under different culture conditions. Archives of Razi Institute 2011; 66(1): 43-9.
- Takagi M, Lima RB, Albani SM, Zangirolami TC, Tanizaki MM, Cabrera-Crespo J. Purification of capsular polysaccharide produced by Haemophilus influenzae type b through a simple, efficient and suitable method for scale-up. J Ind Microbiol Biotechnol 2008; 35(11): 1217-22.
- Peltola H. Worldwide Haemophilus influenzae type b disease at the beginning of the 21st century: Global analysis of the disease burden 25 years after the use of the polysaccharide vaccine and a decade after the advent of conjugates. Clin Microbiol Rev 2000; 13(2): 302-17.
- Chu C, Schneerson R, Robbins JB, Rastogi SC. Further studies on the immunogenicity of Haemophilus influenzae type b and pneumococcal type 6A polysaccharide-protein conjugates. Infect Immun 1983; 40(1): 245-56.
- Madore DV, Anderson P, Baxter BD, Carlone GM, Edwards KM, Hamilton RG, et al. Interlaboratory study evaluating quantitation of antibodies to Haemophilus influenzae type b polysaccharide by enzyme-linked immunosorbent assay. Clin Diagn Lab Immunol 1996; 3(1): 84-8.

Enzyme-Linked-Immunesorbent Assay (ELISA) for Measurement of Antibody against Polyribosylribitol Phosphate Polysaccharide Capsule Extracted from Haemophilus Influenza Type-B Strain-Atf2

Shafagh Khademi¹, Farhad Esmaily², Mehdi Aminian³

Original Article

Abstract

Background: Haemophilus influenzae type b (Hib) is an encapsulated bacterium cause meningitis in infants worldwide. The capsular Polysaccharide antigen of this organism is a polymer made of ribosylribitol phosphate and is the most important virulence factor and the causative agent of many infections in children under 2 up to 5 years of age. The capsular Polysaccharide conjugated to a carrier protein is effective in the prevention of such infections.

Methods: In this study Hib strain Atf₂ which was isolated and identified from a child with meningitis (previous studies), was cultured in a bioreactor (13-L Bio flo 2000 (New Brunswick Scientific Co. USA)) containing Giolitti-Cantoni broth (GC broth). The culture was inactivated and polyribosylribitol phosphate (PRP) was extracted by various methods from the bacterial pellet and ultimately filtered through 0.25 µm filter. The filtrate was conjugated with tetanus toxoid (TT) as protein carrier and injected into Sepharos CL-4B gel. Fractions between 11 to 19 were pooled and used as a conjugate product (PRP-TT).

Findings: The amount of 402 µg PRP was extracted from 10⁹ cfu/ml of bacteria. The amount of protein and nucleic acid was under 1% which is the amount recommended by World Health Organization (WHO). The PRP recovery after conjugation which was measured by sodium deoxycholate (DOC) was 58%. The antibody response against PRP-TT raised in infant rats showed the highest titer against itself compared to extracted PRP in our own lab and the PRP purchased from National Institute for Biological Standards and Control (NIBSC). The similarity between standard PRP and extracted PRP, was shown by antibody titer in 1/200 dilution.

Conclusion: The amount of 402 µg PRP was extracted from 10⁹ cfu/ml of bacteria. The amount of protein and nucleic acid was under 1% which is the amount recommended by World Health Organization (WHO). The PRP recovery after conjugation which was measured by DOC was 58%. The antibody response against PRP-TT raised in infant rats showed the highest titer against itself compared to extracted PRP in our own lab and the PRP purchased from NIBSC. The similarity between standard PRP and extracted PRP, was shown by antibody titer in 1/200 dilution.

Keywords: Haemophilus influenzae type b, Polyribosylribitol phosphate, Conjugation, Enzyme-Linked-Immunesorbent Assay (ELISA)

Citation: Khademi S, Esmaily F, Aminian M. Enzyme-Linked-Immunesorbent Assay (ELISA) for Measurement of Antibody against Polyribosylribitol Phosphate Polysaccharide Capsule Extracted from Haemophilus Influenza Type-B Strain-Atf2. J Isfahan Med Sch 2016; 34(375): 238-44

1- Department of Microbiology, Damghan Branch, Islamic Azad University, Damghan, Iran

2- Associate Professor, Director of Hib Project, Department of Human Vaccines, Razi Institute of Vaccine and Serum, Hesarak, Karaj, Iran

3- Assistant Professor, Department of Biochemistry, School of Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Farhad Esmaily, Email: fesmaily@yahoo.com